

**Wolności i prawa człowieka
i obywatela w orzecznictwie
sądów administracyjnych.
Księga jubileuszowa na
100-lecie utworzenia
Najwyższego Trybunału
Administracyjnego**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Słowo od Prezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego

(...) państwo praworządne jest nierozdzielnie zespolone z instytucją sądownictwa administracyjnego – bez niego bowiem nie ma państwa praworządnego (...)

(J.S. Langrod, Zarys sądownictwa administracyjnego ze szczególnem uwzględnieniem sądownictwa administracyjnego w Polsce, Warszawa 1925, s. 6)

Te słowa wybitnego znawcy prawa okresu międzywojennego, a także obrońcy Ojczyzny w czasach II wojny światowej, *Jerzego Stefana Langroda*, bardzo trafnie określają istotę państwa prawnego w sferze ochrony obywateli przed arbitralnością władzy wykonawczej.

Dlatego już na początku niepodległego bytu Odrodzonej Rzeczypospolitej powołano Najwyższy Trybunał Administracyjny jako organ sądowy kontrolujący prawidłowość i legalność funkcjonowania organów władzy oraz zapewniający realizację wolności i praw obywatelskich w stosunkach z administracją publiczną.

Orzecznictwo Trybunału odgrywało ważną rolę w tworzeniu systemu polskiej administracji opartego na prawie. Ułatwiało też powstanie ujednoczonego prawodawstwa Niepodległej Polski i pokonanie podziałów prawnych, kulturowych i językowych pozostałych z czasów porozbiorowych, dzięki czemu wpływało na scalenie społeczeństwa wywodzącego się z trzech zaborów.

Utworzenie Trybunału sytuowało Polskę w gronie nowoczesnych, praworządnych i demokratycznych państw europejskich. Zwiększało też zaufanie i szacunek obywateli do państwa.

Setna rocznica utworzenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego skłoniła Kierownictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego do podjęcia decyzji o wydaniu okolicznościowej księgi dokumentującej dorobek orzecniczy Naczelnego Sądu Administracyjnego, który zasadnie jest traktowany jako następcą Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Dzisiejsi sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego, w tym autorzy opracowań zawartych w księdze, a także sędziowie wojewódzkich sądów

Słowo od Prezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego

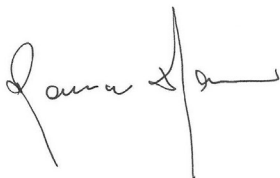
administracyjnych mają świadomość, że ich praca na rzecz ochrony praworządności oraz wolności i praw obywatelskich służy podobnym zasadom, jakie realizowali w swoim czasie ich poprzednicy – sędziowie Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Jako Prezesi Naczelnego Sądu Administracyjnego, sprawujący swoje funkcje w różnych okresach działalności tego Sądu, wyrażamy nadzieję, że zawarte w księdze opracowania pomogą w realizacji art. 2 Konstytucji RP, stwierdzającego, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

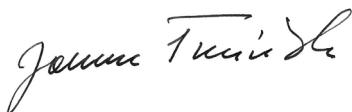
Prezesi Naczelnego Sądu Administracyjnego

Adam Zieliński
Prezes NSA w latach 1982–1992

Roman Hauser
Prezes NSA w latach 1992–2004 oraz 2010–2015

Janusz Trzcíński
Prezes NSA w latach 2004–2010

Marek Zirk-Sadowski
Prezes NSA w latach 2016–2022

Jacek Chlebny
Prezes NSA od 2022 r.

Word from the Presidents of the Supreme Administrative Court

(...) a state under the rule of law is inseparably united with the institution of administrative justice – for without it there is no state under the rule of law (...)

*(J.S. Langrod, Zarys sądownictwa administracyjnego
ze szczególnem uwzględnieniem sądownictwa administracyjnego w Polsce
[An Outline of Administrative Jurisdiction
with Special Reference to Administrative Jurisdiction in Poland], Warsaw 1925, p. 6)*

These words of an eminent expert in law of the inter-war period, as well as a defender of the Fatherland during the Second World War, *Jerzy Stefan Langrod*, very aptly define the essence of the rule of law in the sphere of protection of citizens against the arbitrariness of the executive power.

That is why, at the very beginning of the independent existence of the Reborn Republic of Poland, the Supreme Administrative Tribunal was established as a judicial body controlling the correctness and legality of the functioning of authorities and ensuring the realisation of civil freedoms and civil rights in relations with public administration.

The jurisprudence of the Tribunal played an important role in the creation of a law-based system of Polish administration. It also facilitated the emergence of unified legislation in Independent Poland and the overcoming of legal, cultural and linguistic divisions left over from the post-partition times, thus influencing the unification of the society originating from the three partitions.

The establishment of the Tribunal placed Poland among modern, law-abiding and democratic European states. It also increased citizens' trust and respect for the state.

The centenary of the establishment of the Supreme Administrative Tribunal prompted the Management of the Supreme Administrative Court to decide to issue

a commemorative book documenting the jurisprudential acquis of the Supreme Administrative Court, which is justifiably regarded as the successor to the Supreme Administrative Tribunal. Current judges of the Supreme Administrative Court, including the authors of the studies contained in the book, as well as the judges of the voivodship administrative courts, are aware that their work for the protection of the rule of law and civil freedoms and civil rights serve similar principles that their predecessors – the judges of the Supreme Administrative Tribunal – pursued in their time.

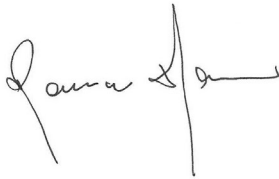
As Presidents of the Supreme Administrative Court, holding their positions at various periods of this Court's activity, we express the hope that the studies contained in the book will help in the implementation of Article 2 of the Constitution, stating that the Republic of Poland shall be a democratic state ruled by law and implementing the principles of social justice.

Presidents of the Supreme Administrative Court

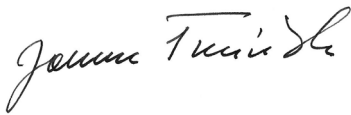
Adam Zieliński

President of the SAC in 1982–1992

Roman Hauser

President of the SAC in 1992–2004 and 2010–2015

Janusz Trzciniński

President of the SAC in 2004–2010

Marek Zirk-Sadowski

President of the SAC in 2016–2022

Jacek Chlebny

President of the SAC since 2022

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl